

ПОД

ЧЛЕННА МНСП

ПОДКРЕПА

ЧЛЕН НА ЕИП

MEMBER OF ECET

MEMBER OF ETOS
ВОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх.№0

ДО Дата

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

00246
14-10
1/0

До конституционно дело № 15/ 2010 г.

В. се / за / Г.
12/2010 / Д. Д.
В.

V^o

Конфедерация на труда „Подкрепа“
заинтересована страна

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Ваши определения от 21 септември 2010 г. сме конституирани като заинтересована страна по конституционно дело № 15/ 2010 г. и по конституционно дело № 16/2010 г. (присъединено към к. д. № 15/2010 г.). Представяме на вниманието ви нашето становище по делото, както следва:

Конфедерация на труда „Подкрепа“ категорично подкрепя искането на Президента на Република България и искането на група народни представители за обявяване на противоконституционност на следните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда (обн. ДВ, бр. 58 от 30 юли 2010 г.): § 8 (чл. 176, ал. 3 от Кодекса на труда); § 11 (чл. 224, ал. 1 от Кодекса на труда); § 20, т. 2 (относно § 3е от Преходните и заключителни разпоредби на Кодекса на труда); § 21 (чл. 59, ал. 5 от Закона за държавния служител; § 21, т. 4 (чл. 61, ал. 2 от Закона за държавния служител) и § 21, т. 5 (относно § 8а от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния служител).

Посочените текстове са противоконституционни, противоречат на международни договори, по които България е страна и противоречат на правото на Европейския съюз. Те нарушават фундаментални трудови и осигурителни права на българските работници и служители. Според Преамбюла на българската Конституция, България е „социална“ държава и е недопустимо социалните права на българските граждани да бъдат отнемани и ограничавани. Аргументите ни са следните:

ПОДКРЕПА У У FODKPEPA

ЧЛЕН НА МНСА

ЧЛЕН НА ЕИП

MEMBER OF ECFT

MEMBER OF ETUC

Платеният годишен отпуск е **конституционно гарантирано субективно право на всеки работник и служител за работата му** по трудово или служебно правоотношение (чл. 48 от Конституцията). Основното право на платен годишен отпуск преминава в право на парично обезщетение при прекратяване на трудовото/служебното правоотношение в случай, че поради едни или други причини, на работника/служителя не е била осигурена възможността да упражни това право. След приемане на настоящите промени, няма никакви гаранции, че при определени обстоятелства няма да се санкционират работници и служители - от една страна, чрез възпрепятстване на осъществяване на правото им на ползване на полагащия им се отпуск, което има за последица намаляване на работоспособността им, и от друга - те ще бъдат лишени от това право с изтичане на определени срокове, без възможност за никаква компенсация в бъдеще, включително при прекратяване на трудовото/служебното правоотношение.

С посочените разпоредби се въвежда непознато досега правило за погасяване на платения годишен отпуск след изтичане на две години, както и погасяване на правото на обезщетение за непозлвания платен годишен отпуск при прекратяване на трудовото, респ. служебното правоотношение.

Никъде в Конституцията не се казва, че това основно право може да бъде погасявано по давност. Нещо повече - **основните права са неотменими (чл. 57, ал. 1 от Конституцията)**. Те не могат да се погасяват, което е скрита форма на тяхната отмяна. Погасителната давност като правен институт е позната в облигационното право. В случая не става въпрос нито за облигационни права, нито за облигационни правоотношения, а за основно конституционно право на гражданите. Могат да се погасяват вземания и задължения, но не и конституционните права на гражданите.

Давностният срок по чл. 176, ал. 3 КТ се прилага както по отношение на платените отпуски, правата за които са възникнали/ще възникнат след влизане на закона в сила, така по отношение на неизползваните отпуски за предходните календарни години, които са заварени като такива от ЗИДКТ. Следователно, към датата на влизане в сила на ЗИДКТ за някои работници/служители ще е налице изтекла погасителна давност по отношение на придобитото от тях право на платен годишен отпуск.

Принципите на правовата държава изключват засягането/накърняването на придобити права, поради което всяка законова разпоредба, която не съблюдава този принцип, е противоконституционна (в нарушение на чл. 4 от Конституцията).

Освен това, с влизане в сила на разпоредбата на чл. 176, ал. 3 КТ се погасяват по давност исковете във връзка с придобитите права на обезщетения за неизползвани годишни отпуски за 2007 г. и предишните години, с което противоконституционно се посяга с обратна сила на придобити права.

Аналогично се посяга на правата и на държавните служители.

По същество това е санкция, наказание за работника или служителя без да е виновен. Създават се санкционни норми с обратен ефект, което е юридически недопустимо. Както е посочено в Решение № 7/ 2001 г. по к. д. № 1/ 2001 г. на КС, такова прилагане на обратен ефект на закона не може да бъде определено по друг начин, освен като „експроприация“.

Посочените текстове считаме за противоконституционни, защото **отнемат основни права на гражданите, представляват злоупотреба с права, нарушават равенството на гражданите пред закона и принципите на правовата държава.** Според Решение № 8/ 1999 г. по к. д. № 4/ 1999 г. на КС, изискванията за съблюдаване на правната сигурност не допускат да се засягат придобити права с обратна сила.

Освен изложеното дотук, КТ „Подкрепа“ счита, че е недопустимо, последиците на икономическата криза да се понасят от икономически най-уязвимите - работниците и служителите, и обикновените държавни служители, без да се отчита, че работодателите и органите по назначаването не са осигурили ползването на отпуските, а компетентните държавни органи не са упражнили ефективен контрол за спазването на трудовото законодателство и законодателството за държавната служба.

Приетите изменения и допълнения са в драстично противоречие с общопризнатите норма на международното право и международните договори, по които България е страна:

- **Директива 2003/88/ЕС) на Европейския парламент и на Съвета от 04. 11. 2003 г.** относно някои аспекти на организацията на

работното време, която задължава държавите - членки на Европейския съюз, да гарантират на всеки работник или служител правото на платен годишен отпуск или заместващо го финансово обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение;

- **Харта на основните права на Европейския съюз (2007/С 303/01)** - чл. 31, т. 2 от Хартата предоставя на всеки работник правото на платен годишен отпуск;
- **Европейска социална харта (Ревизирана)**, която прогласява основните стандарти, приети от договарящите се страни, да осигурят платен годишен отпуск на всеки работник или служител; допуска освобождаване на държавите - страни по нея, от изпълнение на задълженията по Хартата само в случай на война или друга обществена опасност, застрашаваща съществуването на нацията. Такива опасности не съществуват в момента в България;
- **Международен пакт за икономически, социални и културни права**, с който е въведено задължение за държавите - страни по Пакта, каквато е България, да осигурят на всяко лице периодически платен отпуск и да осигурят упражняването на този отпуск без каквато и да е дискриминация, основаваща се на всякакви признаци;
- **Всеобщата декларация за правата на човека**, с която се предоставя на всеки човек правото на периодичен платен отпуск и се забранява дискриминацията в упражняването на това право, на основата на обществено или друго положение;
- **Конвенция № 52 на МОТ** относно платените годишни отпуски, от 1936 г., с която се задължават държавите, ратифицирали конвенцията, да гарантират правото на платен годишен отпуск или обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение. България е нарушила ратифицираната от нея Конвенция, което може да доведе до намеса на контролните органи на Международната организация на труда.

Посочените международни актове, които България е ратифицирала са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат (чл. 5, ал. 4 от Конституцията). Тези международни актове регламентират пряко

ПОДКРЕПА "Г" РОДКРЕРА

ЧЛЕН НА ШСП

ЧЛЕН НА ЕИП

MEMBER OF ECFT

MEMBER OF ETUC

правото на отпуск на работниците и служителите, следователно това право може да се разглежда не само като основно конституционно право, но то е и **международно социално право, признато от целия цивилизован свят, включително и от правото на Европейския съюз, тъй като представлява общочовешка ценност.**

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание гореизложеното, Конфедерация на труда „ПОДКРЕПА“ настоява да уважите искането, внесено от Президента на републиката и искането на група народни представители за отмяна на посочените в исканията текстове от Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда като противоконституционни.

С уважение:

Д-р Константин Тренчев
Президент на КТ „Подкрепа“